

RIP Freek. De collectieve waanzin rond een dode zeehond

Door [Oswin Schneeweisz](#) - 18 januari 2025

Geplaatst in [Milieu](#) - [Natuur](#)

Freek is niet meer. U weet wel, die zeehond die enkele dagen geleden in Ecomare overleed na het consumeren van iets teveel plastic soep uit de Noordzee. De NOS bracht het trieste nieuws in het avondjournaal en met dat item herleefden bijna de hoogtijdagen van Polygoon. Alleen die gevoelvolle, dramatische bioscoopjournaalstem van Philip Bloemendal ontbrak er nog aan. Hoeveel snikken en tranen heb je nodig om zo'n item te brengen?

Het van belastinggeld betaalde *NOS Journaal* ligt al langer onder vuur als progressief en activistisch en aan dit item kon je goed zien hoe er blindelings achter de linkse kerk en de milieubeweging wordt aangelopen. Over Freek werden tranen met tuiten gehuild. Maar hoeveel dieren zijn niet elke dag de *collateral damage* van onze moderne samenleving? Hoeveel bijen leggen het loodje door bestrijdingsmiddelen, hoeveel dieren worden niet dagelijks aangereden, hoeveel insecten verpletteren we elke minuut onder onze schoenzool?

Treuren en daarna flink doneren

Voor hen staat er geen voorlichter van Ecomare klaar om even een persbericht de wereld in te sturen of de redactie van het *NOS Journaal* te benaderen. Voor Freek wel. Om Freek moeten we treuren, schuld belijden, op onze blote knietjes om vergiffenis smeken en natuurlijk vervolgens flink doneren aan de redders van die arme zeehondjes bij Ecomare.

Dat onze Waddenzee en Noordzee een vergaarbak is geworden van plastic afval is natuurlijk diep

RIP Freek. De collectieve waanzin rond een dode zeehond

triest en daar moeten we ook iets aan doen, maar dat het *NOS Journaal* zich voor het karretje laat spannen van Ecomare of welke andere goed bedoelende groene club dan ook, vind ik eveneens triest.

En nou weet ik wel: er is niets makkelijker dan het *NOS Journaal* te bashen. Dat is minstens net zo makkelijk als een item maken over stervende zeehondjes. Maar waarom was dit bericht in hemelsnaam een van de hoofdonderwerpen? Als vlaggendrager van het op handen zijnde Armageddon werd Freek hier gepresenteerd als het eerste bewijs van onze vervuilende leefstijl. Directeur van de opvang Marion Barth noemde het 'een confronterend bewijs van de realiteit'.

Maar ik bleef mij maar afvragen wat nou het nieuws was. Er worden immers wel vaker plastic-slachtoffers gevonden. Om er maar een paar te noemen: in 2018 werd op het Schotse eiland Skye een dode zadelrob gevonden met een vierkant stukje plasticfolie op een cruciale plek in de maag. In datzelfde jaar spoelde een zeehond aan die bijna onthoofd was door een frisbee om de nek. Enkele dagen eerder spoelde er ook al een door plastic overleden zeehond aan in Zeeland. Het dier was net als de bij de Brouwersdam gevonden zeehond gestikt en onthoofd door een visnet om zijn nek.

Helden en slachtoffers

En zo kunnen we nog wel even doorgaan. Miljoenen vissen, vogels, zeeschildpadden, zeehonden, walvissen en dolfijnen laten het leven in de plastic soep die wij oceaan noemen. Wat maakt Freek dan zo bijzonder en nieuwswaardig dat het dier op het schild gehesen moet worden in het *NOS Journaal*?

Aangezien dit mijn bevattingsvermogen te boven gaat, vroeg ik het orakel van ons digitale tijdperk maar eens om raad. En dit is waar ChatGPT mee kwam:

'Deze collectieve waanzin is meer dan alleen een rimpeling in het nieuwswater. Het is een symptoom van een diepgewortelde behoefte aan simpelere narratieven. Aan verhalen die het onbegrijpelijke begrijpelijk maken en het oncontroleerbare controleerbaar. De samenleving hunkert naar helden en slachtoffers die in een overzichtelijk kader passen. Freek is de perfecte kandidaat: hij roept sympathie op zonder enig moreel grijs gebied. Hij dwingt geen ongemakkelijke discussies af, zoals een politieke vluchteling of een controversiële klimaatactivist dat zou doen. Freek is een veilige trofee in de emotionele consumptiemaatschappij.'

Verschoven prioriteiten

Maar het gaat verder dan dat. Deze fixatie op symbolische rouw laat zien hoe onze prioriteiten langzaam verschuiven naar het tastbare, het direct invoelbare. Klimaatverandering is een abstract monster, een onzichtbare vijand die we nauwelijks kunnen begrijpen, laat staan bestrijden. De branden in LA zijn van apocalyptische proporties. Freek daarentegen is concreet. Hij ligt daar dood te wezen, bij Ecomare, als een aanklacht die we kunnen fotograferen en delen. Je zou het surrogaatactivisme kunnen noemen. Een doekje voor het grote bloeden.

De absurditeit zit hem in de schaal van onze verontwaardiging. Voor Freek brandt het collectieve

RIP Freek. De collectieve waanzin rond een dode zeehond

geweten, terwijl elders hele ecosystemen onopgemerkt instorten. Dit is niet alleen tragisch; het is ook gevaarlijk. Want hoe meer we ons verliezen in dit soort symbolische schijnacties, hoe verder we afdrijven van de echte oplossingen. De collectieve waanzin rondom Freek is een spiegel die ons confronteert met onze eigen onmacht en de makkelijke uitweg die we telkens kiezen. Dus rust zacht, Freek. En rust zacht, kritische journalistiek. Jullie zullen beide gemist worden.'

Dank ChatGPT. Ik had het zelf niet beter kunnen verwoorden.

Van Oswin Schneeweisz en Wouter Roorda verschijnt op 3 februari bij Uitgeverij Blauwburgwal het boek '[De Nederwolf](#)'. Over de wel heel succesvolle comeback van een roofdier met een berucht imago. Inlichtingen voor media en boekhandel: info@blauwburgwal.nl.

[Oswin Schneeweisz](#) is journalist, columnist en podcastmaker. www.oswinschneeweisz.nl

Wynia's Week verschijnt drie keer per week, **156 keer per jaar**, met even onafhankelijke als broodnodige artikelen en columns, video's en podcasts. U maakt dat samen met de andere donateurs mogelijk. Doet u weer mee, **ook in het nieuwe jaar 2025?** Kijk [HIER](#). Hartelijk dank!

WYNIA'S WEEK

RIP Freek. De collectieve waanzin rond een dode zeehond

